

143 Ratio autem tam hujus, quam præcedentis Conclusionis quoad secundam partem, quod videlicet Matrimonia hæreticorum sine Præsentia Parochi, & universaliter contra quamcumque legem Ecclesiæ irritantem, seu cum impedimento dirimente contracta, sint nulla, est; quia hæretici per Baptismum Ecclesiam ingressi tenentur ad omnes leges Ecclesiasticas pro universali Ecclesia latas prout solent objectionibus amplius docuimus Lib. I. Tit. II. §. XII. a. numer. 274. ergo etiam ad leges irritantes Matrimonia cum impedimento dirimente contracta.

144 Nec dicas cum quibusdam Adversariis contra utramque Conclusionem, Leges Ecclesiasticas apud hæreticos consuetudine legitime præscriptas esse sublatas: cum enim contra legem Ecclesiasticam valeat consuetudo legitime præscripta, c. fin. de consuetud. hæretici autem consuetudinem jam legitime præscriptam utpote ultra centum annos durantem habeant contra leges Ecclesiasticas irritantes Matrimonia; consequens est, illos eisdem non amplius stringi. Nam contra est, quod consuetudines hæreticorum contra Leges Ecclesiasticas irrationabiles ac penitus irritæ, nulliusque valoris sint, juxta dicta Lib. I. Tit. IV. de Consuetud. §. 5. numer. 145. ubi vide. Hinc non obstant hæc hæreticorum consuetudine irritum declaratum est Matrimonium sine Parocho contractum juxta dicta numer. 141.

145 Confirmatur, quia si consuetudines hæreticorum contra Leges Ecclesiasticas valerent, sequeretur, eos nullis amplius obligari legibus; cum contra omnes induxerint consuetudinem, & non sit major ratio, cur consuetudo eorum valeat contra unam, & non contra aliam; atqui hoc est contra unanimitatem, simulque absurdum; nam ex eo sequeretur, frustraneas de facto esse cunctas Leges contra hæreticos factas, & contra totum Tit. VII. de Hæreticis in Lib. V. Decretalium.

146 Instabis, adesse tamen plures Doctores Classicos, ut Layman lib. 5. tit. 10. p. 2. cap. 4. numer. 7. Tanner Tom. 4. Disp. 8. q. 3. dub. 6. Dicassill de Matrino. Disp. 3. Dub. 10. Sporer p. 4. cap. 1. Sess. I. nu. 35. docentes valere cuncta hæreticorum Matrimonia sine præsentia Parochi Catholici contracta etiam in locis, ubi promulgatum est Concilium Tridentinum, & facile haberi potest Parochus.

Ad hanc instantiam respondetur, hos Doctores non esse audiendos, eò quod nullum solent afferre fundamentum. Nec enim pro eis solidè quid probat hæreticorum consuetudo, uti jam ostendimus: nec tacitus consensus Summi Pontificis scientis & tacentis, ac benigna interpretatio, quòd Decretum Tridentinum ad hæreticos se non extendat, quia contra hoc expressissimè militat repetita Declarationes Cardinalium, & mens Pontificis aperte manifesta per dicta numer. 132. Plura contra hæc vide apud Gobath tr. 9. casu 18. d. num. 461.

Dices adesse quoque Declarationes Cardinalium dicentium, Matrimonia hæreticorum valere. Resp. Illas Declarationes loqui de Matrimoniis contractis in locis, ubi non est promulgatum Concilium Tridentinum, vel non est facilis accessus ad Parochum.

147 Dicitur etiam in Conclusionem n. 142. posita: ubi-cumque tandem contracta: quia quamvis Matrimonia cum impedimento clandestinitatis contracta in locis, ubi Tridentinum non est promulgatum, sint valida per dicta num. 140. eò quod Concilium Tridentinum ad valorem illius sui Decreti expressè requirit promulgationem in singulis Parochiis: Tamen valida non erunt hæreticorum Matrimonia in

loco non promulgati Concilii contracta cum alio quam clandestinitatis impedimento dirimente, quia leges Ecclesiasticæ alia impedimenta statuentes, talem promulgationem non requirunt, sed hoc ipso, quòd sint insertæ Juri communi sive veteri sive antiquo, solito modo, promulgato, obligant ubique etiam ubi particulariter promulgatæ non sunt per dicta Lib. I. Tit. II. de Constit. §. 5. Et certè si omnium Legum Ecclesiasticarum promulgatio deberet fieri etiam in locis hæreticis, vix ullis illi obligarentur legibus Ecclesiæ, utpote quæ apud eos nunquam promulgantur, imò frustra factæ essent, & adhuc fierent tot Leges contra hæreticos, utpote quos defectu promulgationis nulla obligaret.

Infertur proinde I. Omnia Matrimonia hæreticorum Augustæ, & Ratisbonæ contracta esse nulla ac invalida, quia ibidem Concilium Tridentinum est promulgatum, possuntque ibidem facile habere Ordinarium aut Parochum.

Infertur II. Matrimonia hæreticorum contracta in Anglia, Scotia, Saxonia, Suecia, Frisia, Dania, Pomerania esse valida, quia juxta dicta numer. 137. ibi nunquam fuit promulgatum Concilium Tridentinum.

Infertur III. Matrimonia hæreticorum contracta in Hollandia, aut ei unitis Provinciis esse valida, ibi, ubi non est, nec haberi potest Ordinarius aut Parochus Catholicus: factus, ubi haberi potest; quia in his Provinciis Concilium Tridentinum fuit promulgatum.

Queritur V. An invalida sint Matrimonia hæreticorum ex eo, quòd non sint Sacramentum, & dissolubilitate contrahantur? Resp. Hanc questionem ventilari infra.

TITULUS IV.

De Sponsa duorum.

SUMMARIUM.

- 1 a io continuationis.
- 2 Duos maritos aut uxores simul habere: Jure Divino, & humano illicitum, atque invalidum est.
- 3 Ut proin nec consuetudo, nec dispensatio Pontificia aliquid contra illud valeat.
- 4 Pena attentantium contrahere cum duabus.
- 5 Si quis Sponsalitia de futuro cum duabus contrahat, Sponsalia posteriora etiam juramento firmata invalida sunt.
- 6 Esti eisdem accesserit copula, casu quo secunda Sponsa consita fuit priorum Sponsalium.
- 7 Imò est ignara fuerit priorum Sponsalium.
- 8 Et grave patiatur damnus, prior verò Sponsa modicum aut nullum.
- 9 Solvitur obiectio.
- 10 Impedimentum publicæ honestatis quid?
- 11 Oritur ex Sponsalibus de futuro & de presentis seu Matrimonio rato.
- 12 De Jure antiquo ex omnibus etiam invalidis Sponsalibus oriebatur Impedimentum publicæ honestatis usque ad quartum gradum inclusivè.
- 13 Jure novo Tridentino ex Sponsalibus de futuro invalidis, non conjungit, bene tamen ex validis, sed non ultra primum gradum dirimit.
- 14 Impedimentum tamen honestatis publicæ in Matrimonio rato proveniens, procedit adhuc juxta Jure antiqui dispositionem.
- 15 Ex Sponsalibus de futuro oritur dictum impedimentum, est postea solvantur Sponsalia ex aliqua causa.

16 Vel mutuo consensu.

17 Probatur ex Declaratione Cardinalium.

18 Solvitur obiectio.

19 Ex Sponsalibus gravi metu injustè incusso initis non oritur Impedimentum publicæ honestatis.

1 Contingit nonnunquam quòd quis cum duabus successivè, contrahat, hinc sequitur præsens Titulus statuens, quid Juris in hoc casu. Et quamvis præsentis Tituli capitula tantum loquantur de illis, qui cum duabus de presentis, seu ipsum Matrimonium contrahere attentant, tamen Canonice communitur hic etiam examinant casum, quo quis cum duabus Sponsalia de futuro contrahit. Quos imitantes nos quoque faciemus, similibus de impedimento publicæ honestatis trademus.

2 Queritur I. An, & quomodo illicitum ac invalidum sit Matrimonium cum duabus vel duobus, seu habere duas uxores, aut maritos. Resp. Jure humano, Canonico & Civili, ac etiam Divino illicitum invalidumque esse Matrimonium cum duabus aut duobus simul. Unanimis ac certa Catholicorum, & de Jure Canonico patet toto præsentis Tit. de Sponsa duorum, de Jure Civili habetur §. 6. Instit. de Nuptiis, ibi: Eadem duobus nuptia esse non potest: & infra: Duas uxores eodem tempore habere non licet, cum Concordantiis. De Jure Divino constat ex Matth. 19. estque definitum de Fide à Concilio Tridentino Sess. 24. can. 2. ibi: Si quis dixerit, licere Christianis plures habere uxores, & hoc nullà lege Divinà esse prohibuit, anathema sit.

3 Infertur proin cum unanimi Doctorum, nec consuetudine, nec dispensatione Pontificia fieri posse, quòd quis habeat duas uxores, aut alia qua duos maritos; quia contra Jus Divinum consuetudo nec quidquam valet, c. fin. de consuet. nec dispensatio Pontificia per dicta Lib. I. Tit. II. de Constit. §. 18. nu. 455.

Nec obstat, quòd in Lege veteri Patriarchis & Judæis plures uxores habere licitum & validum fuerit. Resp. enim cum c. Gaudemus 8. de Divortis, id Divinà dispensatione factum esse, quam concedere quamvis adhuc possit Deus, tamen de facto non concessit, sed potius Christus eam prius datam revocavit, Matth. 19.

4 Resp. II. Qui vivente uxore Matrimonium cum alia attentat, incurrit penam infamie L. 1. in fine. ff. De his, qui notantur infamia & L. 2. C. de Incestis nupt. ibi: Neminem, qui sub ditone sit Romani Imperii, binas uxores habere posse, vulgò patet; cum etiam in edito Prætoris hujusmodi viri infamia notati sint. Imò gladio & ultimo supplicio in Romano Imperio puniuntur, si secundum Matrimonium consummaverint, juxta ordinationem Caroli V. Art. 121.

5 Queritur II. Quid Juris? & cui adherere debeat, si quis cum duabus, aut quæ cum duobus Sponsalia de futuro contrahit, præsertim si cum Sponsa secunda fornicato, aut etiam imprægnato intervertit? Resp. I. Si quis, vel quæ cum duabus, aut duobus Sponsalia de futuro contrahit, nec copulam habuit cum secunda Sponsa; irrita & nulla sunt Sponsalia posteriora, etiam si juramento sint firmata; consequenter adherere tenetur priori Sponsæ, si hæc velit. Abbas in

c. Sicut. 22. de Sponsal. & Matrim. num. 8. & ibi Joan. Andreas num. 4. Anchoranus num. 3. Sanchez lib. 1. de Sponsal. Disp. 50. eòque teste unanimis & certa aliorum, arg. cit. c. Sicut de Sponsal. & c. Unico de Sponsal. in 6. Ratio est; quia, quòd uni jam promissum est, ac vi promissi Jure debetur, alteri promitti amplius non potest.

Nec obstat, quòd secunda Sponsalia quibus firmet juramento; quia, cum tale juramentum sit in præjudicium tertii, illicitum & vinculum iniquitatis est, ac propterea obligatorium non censetur, arg. c. Quanto. 18. de Jurjur. can. Inter cætera, cau. 22. §. 4. cum Concordantiis. Nam non est obligatorium contra bonos mores præstitum juramentum, c. 58. de Reg. Jur. in 6.

6 Resp. II. Esti posterioribus Sponsalibus accedat copula, aut etiam imprægnatio, nulla sunt & irrita, si cum prima quoque Sponso aut Sponsa habita fuit copula, aut posterior Sponsus aut Sponsa concitus fuit, quòd Matrimonium ei promittens, prius jam cum alia contraxerit Sponsalia. Palao de Sponsal. Disp. 1. pun. 22. num. 5. Pontius de Sponsal. lib. 12. cap. 14. cum communis ac certa aliorum. Ratio prime partis est; quia, si cum prima quoque Sponsa habita fuit copula, ejus utpote prioris vis majus est; tum per Jura numer. præcedent. allegata: tum per Regulam 54. Jur. in 6. Qui prior est tempore, potior est Jure.

Ratio secunde partis est; quia, si ea pars, cum qua contracta sunt posteriora Sponsalia, concitæ fuit priorum Sponsalium, jam hoc ipso particeps fuit delicti iniquæ promissionis, ac nullitatis ejusdem; consequenter contra jus prioris Sponsæ aut Sponsi prætereire nihil potest; præsertim cum decepta dici non possit, arg. L. 1. §. 6. ff. de Edilit. edict.

7 Resp. III. Etiam in casu, quò posterioribus Sponsalibus accessit copula, & pars illa, cum qua posteriora Sponsalia fuere contracta, ignara fuerit priorum Sponsalium, consequenter verè decepta, valent Sponsalia priora, adhaerendumque est priori Sponso aut Sponsæ. Sanchez de Sponsal. Disp. 49. num. 5. Gutierrez de Matrim. cap. 27. nu. 7. in fine. Henriquez lib. 11. de Matrimo. cap. 13. num. 3. & alii contra Palao loc. cit. num. 6. Pontium loc. cit. num. 4. arg. l. Non dubium 5. ff. Sed & si. C. de Legib. & c. Illud de Jure Patronat. Ratio est: tum quia per injuriam posteriori illatas non debet, nec potest auferri jus suum priori. Tum quia magna aperiretur via fraudibus & dolis, dum quis liberari à priori Sponsa, & cum alia conjungi cupiens, absque omni alia causa illico se liberare posset, spondendo nempe alteri Matrimonium, & copulam cum eadem habendo.

8 Limitat quidem Sanchez loc. cit. numer. 6. & alii Conclusionem in casu, quò posterior Sponsa, grave, & non aliter quam Matrimonio repabile damnus patitur, eorum Sponsa prior nullum, vel non nisi modicum damnus sentiret; tunc enim ajunt, hanc ex æquitate saltem, & charitate teneri cedere juri suo, & sustinere leve damnus illud, ut altera à gravi liberetur. Verùm hanc limitationem saltem pro Foro externo meritò rejicit Gutierrez loc. cit. num. 7. Tum quia nullo Jure potest probari, ut, quòd sibi de Jure competis, alteri ex charitate relinquatur, vel ad libe-

liberandum alterum à gravi malo jus suum dere-
linquat. Unde esto casus contingere possit; quòd
prima Sponfa ad evitandum grave damnum se-
cundæ in Foro interno ex charitate teneretur,
non apparet tamen, quo Jure in Foro externo ad
id compelli possit.

9 Objicies cum Adversariis, quando alicui prius
venditur equus, & postea idem alteri venditur,
simul & traditur, manet equus posteriori empto-
ri, l. Quoties. C. de Rei vendicat. ergo idem di-
cendum de Sponfalibus, eò quòd accedente copu-
lâ in secundis Sponfalibus corpus quali actu
tradatur. Resp. negando Conseq. & paritatem. Dis-
paritas est: tum quia, illud, non item hoc in
Jure expressum habetur. Tum quia per copu-
lam corpus non ita traditur Sponfæ secundæ, si-
cut equus secundo emptori; cum per copulam
Sponfalia sequentem non amplius efficiatur Matrimo-
nium, sicut erat ante Concilium Tridentinum
c. Veniens. 15. & c. Is qui silem de Sponfal. &
Matrim. coniequenter etiam post copulam talem
Sponfa secunda nullum jus acquirat in corpore
Sponfi, nec illo ante Matrimonium licite uti po-
tessit, uti equo statim licite uti, & de eo pro-
libitu disponere post traditionem potest secundus
Emptor.

10 Dices, quando unus agit de damno vitando,
& alter de lucro querendo, potius favendum
est illi, quam illi per vulgaria; atqui in casu
nostro secunda Sponfa agit de damno vitando,
& prima de lucro acquirendo; ergo illi magis,
quam illi favere oportet. Resp. negando Mi-
nor. quia, qui jam habet jus quæsitum ad ali-
quam rem, illamque persequitur, non amplius
de lucro querendo, sed de damno vitando a-
git, cum commissio lucri, aut Juris jam quæ-
siti & radicati damnum sit, ut bene ostendit
Gonzalez Ad R. gul. 8. Cancellar. Glossa num.
17. & seqq.

Quæritur III. Quid sit? unde proveniat? quo-
usque se extendat? & quid operetur Impedi-
mentum publicæ honestatis? Resp. I. Impedi-
mentum publicæ honestatis est impedimentum Ju-
re Ecclesiastico dirimentis Matrimonium cum con-
sanguineis Sponfi aut Sponfæ. Ita in re com-
munis, patebitur ex dicendis. Ratio introdu-
cendi hoc impedimentum fuit; quia honestati
& decentiæ inconueniens videbatur, quòd Spon-
sus aut Sponfa matrimonialiter conjungeretur alicui,
cujus consanguineo prius jam. etiam non carne,
mente tamen & animo per Sponfalia erat
conjunctus. Hinc pro exigentia honestatis na-
turalis statuit Ecclesia, ut, si quis habuit Spon-
falia cum aliqua, non possit amplius Matrimo-
nium contrahere cum ejus consanguinea, c. Ad
audientiam. 4. c. Sponsum. 8. de Sponfal. & Ma-
trim. can. Si quis desponsaverit. 11. can. Si quis
uxorem. 4. cau. 27. quæst. 2. c. un. de Sponfal. in
6. & alibi.

11 Resp. II. Impedimentum publicæ honestatis pro-
venit non tantum ex Sponfalibus de futuro, sed
etiam de præsentibus, seu ex Matrimonio rato non-
dum tamen consummato. Quòd oriatur ex Spon-
falibus de futuro est certum, patetque apertè
ex Juribus numer. præced. allatis. Quòd autem
etiam ex Sponfalibus de præsentibus, seu Matrimo-
nio rato confurgat, tenet Abbas in cit. c. Spon-
sam. 8. h. t. numer. 1. & ibi: Joan. Andreas
prin. Fagnanus in c. Ad audientiam. h. t. San-
chez lib. 7. Disp. 70. numer. 1. cum communi

aliorum. Quamvis enim clarius textus de hoc no-
habeatur, tamen non obscurè desuntur ex cit. can.
Si quis desponsaverit. 11. & can. Si quis uxorem.
14. cau. 27. q. 2. & c. Ad audientiam. h. t. uti
adverit Pontius lib. 7. cap. 35. numer. 2. Ratio
desuntur à Minori ad Majus; quia, cum con-
junctio animorum ex Matrimonio rato major &
fortior sit eâ, quæ provenit ex Sponfalibus de
futuro, magisque contra honestatem sit, accipe-
re consanguineam uxoris, quam Sponfæ, con-
sequens est, quòd, si ob honestat. m sequatur
impedimentum ex Sponfalibus de futuro, à fortiori
sequatur ex Sponfalibus de præsentibus, seu Matrimo-
nio rato nondum consummato inter Maritum &
consanguineos uxoris, & reciprocè inter uxorem &
consanguineos Mariti; præsertim, quia aliud
inter hos impedimentum ostendi non potest; cum
ex Matrimonio solummodo rato, & nondum
consummato affinitas non oriatur per dicenda in-
frâ.

12 Resp. III. Quamvis olim de Jure antiquo Im-
pedimentum publicæ honestatis confurgeret ex qui-
busvis Sponfalibus de futuro & præsentibus, etiam
invalidis (dummodo invalida non essent ex de-
fectu consentis) textu expresso c. un. de Spon-
fal. & Matrim. in 6. Et quidem inter Sponfam
& consanguineos Sponfi, ac vicissim inter Spon-
sum & consanguineos Sponfæ usque ad quartum
gradum, ut docet Abbas in cit. c. Sponfam. nu-
mer. 4. Glossa in c. un. de Sponfal. in 6. v. Con-
sanguinitatis, & ibi Joan. Andreas numer. 4. An-
choranus numer. 3. Sanchez lib. 7. Disp. 68. num.
9. cum communi aliorum, arg. cit. c. Sponfam. 8.
de Sponfalibus ubi universatim ita disponitur: Spon-
sam alterius nullus consanguineorum aliquo modo sibi
post Matrimonium copulare. Intellege de consan-
guineis usque ad quartum gradum instar affini-
tatis, arg. c. Non debet. 8. §. Prohibitio de Con-
sanguinit. & Affinit.

Tamen Jus antiquum à Concilio Tridentino 15
hodie est correctum, quoad Impedimentum pro-
veniens ex Sponfalibus de futuro, ita, ut ex his
quacunque ratione invalidis, non amplius oria-
tur dictum Impedimentum. ex validis autem
Confurgens non nisi ad primum gradum dirinat,
prout expressè habetur Sess. 24. de Reform.
Matrim. cap. 3. ibi: Justitiæ publicæ honestatis
Impedimentum, ubi Sponfalia quacunque ra-
tione invalida erunt, sancta Synodus profus tol-
lit: ubi autem valida fuerint, primum gradum
non excedant; quoniam in ulterioribus gradibus
jam non potest hujusmodi prohibitio absque dis-
pendio observari. Quæ verba, cum sint clara,
nec explicationem, nec probationem aliam re-
quirunt.

13 Resp. IV. Allegatum numer. præced. Decretal. 14
tum Concilii Tridentini solummodo locum ha-
bet in Sponfalibus de futuro, non item de præ-
sentibus; adeoque sicut antiquo Jure ex Matrimo-
nio rato nondum consummato, quacunque ra-
tione invalido (dummodo non fuerit invali-
dum ex defectu consentis) oriatur Impedi-
mentum publicæ honestatis inter Sponfam & con-
sanguineos Sponfi usque ad quartum gradum in-
clusivè per dicta numer. 12. Ita etiamnum res
se habet Concilio Tridentino circa Impedimen-
tum ex Sponfalibus de præsentibus, seu ex Matrimo-
nio rato proveniens, nihil inmutante, Fa-
gnanus in c. Ad audientiam. de Sponfal. numer.
20.

20. Sanchez lib. 7. Disp. 70. numer. 5. dicens,
id certissimum esse. Pontius lib. 7. cap. 35. nu-
mer. 5. ad finem. Palao de Sponfal. Disp. 4. pun.
10. numer. 3. cum communi aliorum. Fundamen-
tum est, qui ita expressè declaravit Pius V. in
Decreto 1568. emanato, quod incipit Ad Ro-
manam, & habetur in Bullario Cherubini Tom. 2.
Constit. 62. dicti Pontificis: Motu proprio Au-
thoritate Apostolicâ tenore præsentium declaramus,
& definitimus Decretum Concilii hujusmodi omnino
intelligendum esse, & procedere de Sponfalibus
de futuro duntaxat, non autem in Matrimonio sic,
ut præfertur, contracto, sed in eo durare adhuc
impedimentum in omnibus illis gradibus & ca-
sibus, in quibus de Jure veteri ante prædictum
Decretum Concilii introductum erat. Et ita ab
omnibus judicari debere, mandamus, atque sta-
tuimus.

Rationes etiam sui Decreti ibidem allegat Papa.
Prima est, quòd Sponfalium appellatione, quæ di-
cuntur Concilium utitur, non nisi improprie Matrimo-
nium verbis de præsentibus conceptis contractum con-
tinetur. Secunda est, quòd hæc agit de correctio-
ne Juris veteris, quo casu secundum proprietatem
verborum duntaxat procedendum est. Tertia & præ-
sertim, quòd longè majorem rationem prohibitionis
in Matrimonio per verba de præsentibus contracto, quam
in Sponfalibus de futuro vigere, à nemine dubitatur.
Hinc ob clarissimum, simul & rationabilissimum
Legem Pii V. rationes Adversariorum olim appa-
rentes nec adducere, nec solvere amplius necesse
videtur.

15 Resp. V. Ex Sponfalibus de futuro semel vali-
de oritur, & manet Impedimentum publicæ honestatis,
etiam deinceps ex aliqua causa, vel etiam mutuo
consensu iterum dissolvatur. Quòd maneat Impedi-
mentum, si non mutuo consensu, sed ob aliam
causam, v. g. mortem, fornicationem, aut notabi-
lem mutationem unius ex Sponfis solvantur, faten-
tur satis communiter, arg. cit. can. Si quis despon-
saverit. 11. can. Si quis uxorem. 14. cau. 27. q. 2.
c. Sponfam. 8. de Sponfal.

16 Quòd autem adhuc maneat, si mutuo consensu
Sponforum solvantur, gravis erat olim controver-
sia inter Doctores. Barbosa siquidem de Offic. &
potest. Episc. Allegat 51. nu. 188. Palao de Spon-
fal. Disp. 4. pun. 10. num. 9. Pontius lib. 7. cap. 36.
Gutiérrez de Matrim. cap. 103. n. 11. Hurtado Disp.
21. Difficult. 1. n. 5. Engel de Sponfal. §. 6. n. 3. id ne-
gant. Tum quia juxta Concilium Tridentinum in-
valida Sponfalia non inducunt Impedimentum, sed
quæ mutuo consensu solvantur, sunt invalida, juxta
omnes: ergo. Tum quia declaravit S. Congregatio
juxta ipsos.

17 Contra Sanchez lib. 7. Disp. 68. n. 21. Layman
lib. 5. tr. 10. Fagnanus in c. Ad audientiam, de Spon-
fal. n. 29. Perez de Matrim. Disp. 8. sect. 2. n. 4. &
alii affirmant, quibuscum etiam sentimus. Ratio
est; quia ex Sponfalibus validis oritur memoria-
tum Impedimentum juxta Concilium Tridentinum
numer. 12. allegatum; Sponfalia autem, quæ
postea consensu mutuo solvantur, ab initio fuisse
valida; ergo ex eis oriatur Impedimentum,
& semper durat; cum nec ex Jure nec ratione
ostendi queat, quare cesset; præsertim quia Spon-
falibus etiam mutuo consensu solutis, ratio mo-
tiva constituendi memoratum Impedimentum hon-
estas nempe naturalis supra nu. 10. allegata adhuc
perseverat.

18 Accedit, & nostram de ceterum certam reddidit
certissima, eaque authentica Declaratio Cardi-

nium 1658. edita, & ab Alexandro VII. appro-
bata, quam refert Fagnanus loc. cit. & Gobah
Tract. IX. casu XV. numer. 388. de qua Declara-
tione ita refert Fagnanus. Alphonsus Ruiz, & I-
sabella Rodriguez Facen. Dicitur Sponfalia per ver-
ba de futuro inter se contraxerunt; sed cum an-
tequam se vidissent, aut simul loquerentur, Isabel-
la gravi morbo correpta fuisset, se invicem à pro-
missione, & juramento absolverunt: nunc autem
Alphonsus volens contrahere cum Maria sorore ger-
mana dictæ Isabelle dubitat, an ex Sponfalibus
cum Isabella contractis, & mutuo consensu dis-
solutis ortum sit publicæ honestatis Impedimentum?
S. Congregatio consensit, Sponfalia hæc, cum à prin-
cipio valida fuerint, induxisse Impedimentum pub-
licæ honestatis, licet mutuo consensu dissoluta,
quia Concilium hoc solum desiderat, quòd à prin-
cipio valida sint; & quia à principio valida, de-
inde dirempta per mortem, id impedimentum indu-
cunt, ita & dissoluta consensu. Et novissime,
jubente Sanctissimo Domino Nostro propositum fuit
in S. Congregatione Concilii, an Sponfalibus vali-
de ab initio contractis, dein mutuo consensu dis-
solutis, sit sublatum impedimentum justitiæ publi-
cæ honestatis. Et pluries propositio dubio, ac ma-
ture examinata, tandem sub die sexta Julii 1658.
Eminentissimi Patres in antiqua ejusdem Congre-
gationis sententia consistentes consueverunt non esse
dubium. Cujus sententia una cum rationibus hæc
inde deductis, & recentioribus ejusdem Congre-
gationis in hac materia responsis, factâ relatione
ad Sanctissimum, Sanctitas Sua die 10. ejusdem
mensis prædictam Congregationis resolutionem probavit,
eandemque jussit in dubium deinceps non re-
vocari.

Ex quo patet, quòd Declaratio ab Adversariis
allegata vel legitima non fuerit, vel si fuit,
per subsequentem & à Pontifice approbatam infir-
mata, consequenter doctrina nostra stabilita habeat.

Nec obstat, quam ex Concilio Tridentino de-18
sumere nituntur, ratio; quia Concilium dum dixit
ex Sponfalibus invalidis non oriri Impedimentum
publicæ honestatis, loquebatur de illis, quæ
statim ab initio fuisse invalida, non autem de illis,
quæ ab initio valida, postea ex aliqua causa, aut
mutuo consensu fuisse dissoluta: alias certè etiam
cessaret impedimentum, si Sponfalia morte unius
Sponfi solvantur, quòd est contra omnes etiam
Adversarios.

19 Resp. IV. Ex Sponfalibus de futuro gravi me-
tu injustè incusso initis nullum sequitur Impedi-
mentum publicæ honestatis. Conclusio patet ex
dictis Lib. I. Tit. XL. de His, quæ vi, metuque
causâ, §. 3. à numer. 44. ubi probavimus, talia
Sponfalia esse ipso Jure nulla, consequenter nul-
lum inducere impedimentum, cum hoc non nisi
ex validis sequatur Sponfalibus, per dicta numer.
12.